

**LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS
KAUNO APYGARDOS SKYRIUS**

S P R E N D I M A S

2025 m. gegužės 23 d. Nr. 21RE1- (AG1-121/09-2025)

Kaunas

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyrius (*toliau – Komisija*), susidedantis iš Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyriaus narių Daivos Bereikienės (posėdžio pirmininkė, pranešėja), Lionelos Gelmanienės ir Lietuvos administracinių ginčų komisijos nario Žydrūno Plytniko,

sekretoriaujant Jurgitai Daučiūnaitei,
dalyvaujant pareiškėjo K. Č. atstovei L. L.,
atsakovės atstovei L. P.,

viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotoliniu būdu išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjo K. Č., atstovaujamo globėjos L. L., skundą atsakovei Kauno miesto savivaldybės administracijai dėl Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2025-02-13 rašto Nr. (duomenys neskelbtini) panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėjas skundu Komisijos prašo panaikinti Kauno miesto savivaldybės administracijos (toliau – ir Savivaldybė) Socialinės paramos skyriaus (toliau – ir Skyrius) 2025-02-13 sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – Skundžiamas raštas) ir įpareigoti Savivaldybės Skyrių „pašalinti padarytą pažeidimą ir remiantis Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymu, skirti pareiškėjui gyvenamąjį butą Kaune, kuris ir buvo pažadėtas, atsižvelgiant į jo poreikius“.

Skunde paaiškina, kad pareiškėjas yra asmuo su negalia nuo gimimo ir yra įtrauktas į eilę socialiniam būstui gauti. Ankščiau pareiškėjas gyveno su savo močiute A. L., kuri taip pat buvo įtraukta į eilę socialiniam būstui gauti, tačiau mirė 2021 m. Pareiškėjo atstovė teismo sprendimu paskirta pareiškėjo globėja. 2024 m. spalio mėnesį Savivaldybės Skyriaus darbuotoja telefonu pasiūlė būstą pareiškėjui. Jis sutiko ir paklausė, kada atvažiuoti pasirašyti sutartį, nes esama pareiškėjo gyvenamoji vieta Kaune reikalauja kapitalinio remonto; darbuotoja nurodė palaukti, sakė perskambins, tačiau po mėnesio, pareiškėjo atstovei pasiteiravus, sužinojo, jog būstas išnuomotas kitam asmeniui. Gruodžio mėnesį kartu su pareiškėju nuvyko į Savivaldybės Skyrių prašyti suteikti gyvenamąjį būstą. 2025 m. sausio mėnesį buvo pasiūlytas butas (duomenys neskelbtini) gatvėje, pareiškėjas ir globėja sutiko. 2025-01-17 atvyko į Savivaldybės Skyrių ir pasirašė preliminarą sutartį. Pareiškėjo globėjai 2025-02-10 paskambinus į Savivaldybės Skyrių, darbuotoja pasakė, jog turi pasirašyti Meras ir dokumentai yra Savivaldybės Nekilnojamojo turto skyriuje, reikia palaukti iki 17 dienos. Vėliau paskambinus paaiškėjo, jog vėl butas nesuteiktas.

Dėl Skundžiamojo rašto argumento, kad pagal Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo (*toliau – Įstatymas*) 2 straipsnio 11 dalį, pareiškėjas su globėja yra šeima ir pareiškėjui būstą suteiks tik kartu su globėja, akcentuoja, kad šio Įstatymo 2 straipsnio 11 dalyje aiškiai reglamentuoja, jog į šeimos sudėtį įskaitomi globėjai ir rūpintojai, jeigu visi šie asmenys yra

nurodyti prašyme suteikti paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti. Pareiškėjo atstovė nestovi eilėje socialiniam būstui gauti, o pareiškėjas atitinka visus kriterijus, todėl Įstatymo nuostatą reikia taikyti tiksliai.

Akcentuoja, kad Skundžiamame rašte teigiama, jog pareiškėjas negali savarankiškai gyventi, nes jam reikalinga aplinkinių pagalba ir priminimai, tačiau vertinimas vyko COVID pandemijos metu, socialinė darbuotoja buvo su kauke ir su pareiškėju pokalbis vyko lauke; tokiomis aplinkybėmis buitį įvertinimą tiksliai atlikti sudėtinga. Pareiškėjas pats atsikelia, apsirengia, pasikloja lovą, išsiverda kavos ir arbatos, pasidaro sumuštinį, moka mikrobangų krosnelėje pašildyti maistą, nueina į parduotuvę, pašluoja kambarį, skaito laikraščius, savarankiškai nueina į biblioteką, yra išvaikščiojęs visą Kauną. Pareiškėjo atstovė teikia kitokią reikalingą pagalbą: apskaičiuoja mokesčius už butą, išskalbia rūbus, nuveža į sporto treniruotes, banką, polikliniką ir pan.

Posėdžio metu pareiškėjo atstovė papildomai paaiškino, kad nesutinka su atsakovės pozicija, kad pagal Įstatymo 2 straipsnio 11 dalies nuostatas, globėja turi būti priskirta pareiškėjo šeimos nariu, nes ji nebuvo įrašyta Prašyme išnuomoti socialinį būstą. Nurodė, kad 2021 metais teikiant Prašymą įrašyti pareiškėją į eilę socialiniam būstui išnuomoti, atsakovės darbuotojai patarė duoti du atskirus prašymus pareiškėjui ir močiutei. Nors tuo metu dar buvo gyva močiutė, bet ji nebuvo įrašyta Prašyme į šeimos narius. Mano, kad Savivaldybė elgiasi nesąžiningai, nes siūlo butą, tada jo nenuomoja. Nurodo, kad pareiškėjas gyvena pas globėją beveik visus metus, tačiau jam labiau patinka Kaunas, jis čia praleidžia kasmet apie du mėnesius, jo deklaruota gyvenamoji vieta pareiškėjo globėjai nuosavybės teise priklausančiame bute (duomenys neskelbtini); gyvena su pusbroliu.

Atsakovė atsiliepimu į pareiškėjos skundą prašo jį atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime į skundą nurodo, kad su pareiškėjo atstovės išsakyta pozicija ir skundu nesutinka. Byloje nagrinėjamus teisinius santykius reglamentuoja Įstatymas ir Kauno miesto savivaldybės būsto ir socialinio būsto nuomos tvarkos aprašas, patvirtintas Kauno miesto savivaldybės tarybos 2017-04-25 sprendimu Nr. T-218 „Dėl Kauno miesto savivaldybės būsto ir socialinio būsto nuomos tvarkos aprašo patvirtinimo“ (*toliau – Tvarkos aprašas*).

Paaiškina, kad pareiškėjas 2020-10-27 teismo sprendimu pripažintas neveiksniu atskirose turtinių ir asmeninių neturtinių santykių srityse, jam nustatyta globa ir jo globėja atskirose turtinių ir asmeninių neturtinių santykių srityse ir administratore paskirta L. L. Pareiškėjas (jo globėja L. L.) 2021-05-19 atsakovei pateikė prašymą, įsirašyti į Asmenų ir šeimų, turinčių teisę į socialinio būsto nuomą, sąrašą (*toliau – Sąrašas*). Atsakovės direktoriaus 2024-12-13 įsakymu Nr. A1-426 „Dėl asmenų ir šeimų, turinčių teisę į socialinio būsto nuomą, sąrašo patvirtinimo“ patvirtintame Sąraše pareiškėjas įrašytas Nr. 33. Sulaukus eilės Sąraše, pareiškėjui 2025-01-17 buvo pasiūlyta išsinuomoti socialinį būstą (duomenys neskelbtini). Pareiškėjo atstovė pateiktu 2025-01-17 pasiūlymu buvo informuota, jog prieš išnuomojant socialinį būstą Socialinių paslaugų centro darbuotojai atliks asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio vertinimą ir pateiks išvadą ir rekomendacijas dėl socialinio būsto nuomos. Tvarkos aprašo 17 p. nustato, kad prieš pateikiant pasiūlymus asmenims (šeimoms) išsinuomoti socialinį būstą, jei yra poreikis, socialinio būsto paramos teikimo procedūrą vykdytojas raštu arba elektroniniu paštu kreipiasi į socialinių paslaugų poreikio vertintoją dėl asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio vertinimo. Socialinių paslaugų poreikio vertintojas užpildo asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio vertinimo formą ir socialinio būsto paramos teikimo procedūrą vykdytojui pateikia išvadą ir rekomendacijas. Kauno miesto socialinių paslaugų centras 2024-08-23 atliko asmens (šeimos) socialinių paslaugų vertinimą, kuriame nurodė, kad pareiškėjas socialiniame būste savarankiškai gyventi negali, jam visose gyvenimiškose srityse reikalinga pagalba ar globėjo priežiūra; savarankiškai negeba pasirūpinti namų aplinka, ruoša, reikalinga aplinkinių pagalba, priminimai.

Akcentuoja, kad pagal Įstatymo 2 straipsnio 11 dalį, šeima – sutuoktiniai, asmenys, sudarę registruotos partnerystės sutartį, ir, jeigu turi, jų vaikas (vaikai) iki 18 metų ar (ir) vaikas (vaikai) iki 18 metų, kuriam (kuriems) nustatyta nuolatinė globa (rūpyba), taip pat susituokęs asmuo ir su juo teismo sprendimu dėl sutuoktinių gyvenimo skyrium likęs (likę) gyventi jų vaikas (vaikai) iki 18 metų ar (ir) vaikas (vaikai) iki 18 metų, kuriam (kuriems) nustatyta nuolatinė globa (rūpyba), arba vienas

iš tėvų, globėjų (rūpintojų) ir jo vaikas (vaikai) iki 18 metų ar (ir) vaikas (vaikai) iki 18 metų, kuriam (kuriems) nustatyta nuolatinė globa (rūpyba), asmenys, teismo sprendimu pripažinti šeimos nariais. Į šeimos sudėtį taip pat įskaitomi nesusituokę ir savo vaikų neauginantys pilnamečiai vaikai iki 24 metų ir (ar) pilnamečiai vaikai iki 24 metų, kuriems iki pilnametystės buvo nustatyta rūpyba, kurie mokosi bendrojo ugdymo mokyklose, profesinio mokymo įstaigose, aukštosiose mokyklose, bendrojo ugdymo mokyklas ar profesinio mokymo įstaigas baigę pilnamečiai vaikai ir (ar) pilnamečiai vaikai, kuriems iki pilnametystės buvo nustatyta rūpyba, nuo bendrojo ugdymo mokyklų ar profesinio mokymo įstaigų baigimo dienos iki tų pačių metų rugsėjo 1 dienos, neįgalieji, gyvenantys kartu su savo tėvais, taip pat globėjai (rūpintojai) su kartu gyvenančiais globojamais (rūpinamais) asmenimis, kuriems yra nustatyta globa (rūpyba), kartu gyvenantys sutuoktinių, asmenų, sudariusių registruotos partnerystės sutartį, ar asmens tėvai, jeigu visi šie asmenys yra nurodyti prašyme suteikti paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti.

Pažymi, kad socialiniame būste turi teisę gyventi asmenys, kuriems jis išnuomotas. Su socialinio būsto nuomos sąlygomis, tame tarpe ir kad išnuomojus socialinį būstą vienam globotiniui, teisę jame gyventi turėtų tik jis, pareiškėjo atstovė buvo supažindinta, tačiau pareiškėjas vienas gyventi socialiniame būste negalėtų, nes jam visose gyvenimiškose srityse reikalinga pagalba ir globėjo priežiūra, juolab, jog pagal Įstatymo nuostatas į šeimos sudėtį įskaitomi globėjai su kartu gyvenančiais globojamais asmenimis, kuriems yra nustatyta globa, todėl kyla klausimas, ar bus tinkamai užtikrinamos globotinio teisės bei jo teisėti interesai jam vienam išnuomojus socialinį būstą nelaikant globėjos jo šeimos nare. Globa yra nustatoma siekiant įgyvendinti, apsaugoti ir apginti neveiksnaus tam tikroje srityje fizinio asmens teises ir interesus, o pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (*toliau – CK*) 2.13 straipsnio 1 dalį, neveiksnaus pilnamečio asmens nuolatinė gyvenamąja vieta laikoma jo globėjo nuolatinė gyvenamoji vieta.

Mano, kad nagrinėjamu atveju atsakovė pagrįstai rėmėsi Įstatyme pateikta šeimos sąvoka, priešingų įrodymų pateikta nebuvo, todėl pareiškėjo atstovės nurodyti motyvai, kad „*K. pats atsikelia, apsirengia, pasikloja lovą ...> o kitokiai pagalbai - tam esu aš - apskaičiuoti mokesčius už butą,...*“ nagrinėjamu atveju jokios reikšmės neturi. Pareiškėjo atstovės nurodytos aplinkybės, nepaneigia fakto, jog pareiškėjas yra pripažintas neveiksniu tam tikrose srityse, jog jis negali vienas gyventi, nes jam visose gyvenimiškose srityse reikalinga pagalba, ką konstatavo Kauno apylinkės teismas, priimdamas 2020-10-27 teismo sprendimą. Todėl Savivaldybė, vadovaudamasi Įstatymo nuostatomis, pagrįstai globėją L. L. priskyre globotinio K. Č. šeimos nare ir paprašė pateikti dokumentus patvirtinančius jos teisę į socialinio būsto nuomą.

Atsikirsdama į pareiškėjo atstovės argumentus, kad socialinio poreikio vertinimas vyko esant COVID pandemijos metu, nurodo, kad COVID-19 pandemija Lietuvoje atšaukta 2022-05-01, o socialinių paslaugų poreikio vertinimas atliktas 2024-08-23.

Atsakovės nuomone, Skundžiamas raštas atitinka Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (*toliau – VAI*) 10 straipsnyje įtvirtintus individualaus administracinio sprendimo turiniui keliamus bendruosius reikalavimus. Skundžiamo rašto motyvai buvo nurodyti pareiškėjo atstovei siųstame Kauno miesto savivaldybės administracijos 2025 m. vasario 13 d. rašte Nr. (duomenys neskelbtini). Šio dokumento turinys suteikė pareiškėjo atstovei pakankamai informacijos apie tai, kokiais nustatytais faktais grindžiamas skundžiamas raštas, kokią įtaką jis turi pareiškėjo teisėms ir pareigoms, kokia šio rašto apskundimo tvarka, todėl laikytina, kad nagrinėjamu atveju ginčijamas raštas atitinka individualiam administraciniam sprendimui keliamus reikalavimus. Skundžiamas raštas neprieštaruja teisės aktų reikalavimams, todėl jo naikinti pareiškėjo atstovės skunde nurodytais motyvais nėra pagrindo, kaip ir nėra pagrindo įpareigoti Savivaldybės Skyrių pašalinti padarytą pažeidimą ir remiantis Įstatymu, skirti pareiškėjui pažadėtą gyvenamąjį butą Kaune, atsižvelgiant į jo poreikius.

Posėdžio metu atsakovės atstovė papildomai papaiškino, kad nagrinėjamu atveju, esminis klausimas, ar išnuomotame socialiniame būste gyvendamas vienas pareiškėjas gebės savimi pasirūpinti, priminė, kad 2024-08-23 asmens (šeimos) socialinių paslaugų vertinime Nr. (duomenys neskelbtini) nurodyta, kad pareiškėjas dėl negalios, socialiniame būste savarankiškai gyventi negali, jam visose gyvenimiškose srityse reikalinga pagalba ar globėjo priežiūra, savarankiškai negeba

pasirūpinti namų aplinka, ruoša, reikalinga aplinkinių pagalba, akcentavo 2020-10-27 teismo sprendime nustatytas aplinkybes. Tai, kad 2021 m. pateikto Prašymo grafoje apie šeimos sudėtį globėja nebuvo įrašyta, atsakovės atstovės vertinimu, nėra svarbu, nes nuo to laiko kaip pateikiamas prašymas iki socialinio būsto nuomos momento gali pasikeisti situacija (pvz., pakeičiamas globėjas, miršta asmuo), duomenys yra tikslinami kai sulaukiama eilės išnuomoti socialinį būstą. Paaikšino, kad Skundžiamu raštu nebuvo priimtas sprendimas išbraukti asmenį iš eilės socialinio būsto nuomai, nes šiuo raštu tik buvo pareiškėjo globėjos paprašyta pateikti duomenis tam, kad būtų sprendžiama dėl galimybės globėjai ir globotiniui išnuomoti socialinį būstą.

Byla nutrauktina

Byloje ginčas kilo dėl Skundžiamo rašto teisėtumo.

Iš Kauno apylinkės teismo 2020-10-27 nutarties civilinėje byloje Nr. (duomenys neskelbtini) matyti, kad pakeistas Kauno miesto apylinkės teismo 2000-03-24 sprendimas civilinėje byloje Nr. (duomenys neskelbtini), ir pareiškėjas pripažintas neveiksnium šiose šešiose turtinių ir penkiose asmeninių neturtinių santykių srityse: 1) asmeninių pajamų ir išlaidų tvarkymas, susijęs su smulkiais buitinais sandoriais; 2) asmeninių pajamų ir išlaidų tvarkymas, susijęs su lizingo, daiktų pirkimo – pardavimo išsimokėtinai sutarčių sudarymu, paskolų, vartojimo kreditų sutarčių sudarymu; 3) kilnojamojo turto naudojimas, valdymas ir disponavimas juo; 4) paveldėjimo teisiniai santykiai; 5) dalyvavimo ūkinėje komercinėje veikloje; 6) savitvarkos įgūdžių srityje; 7) sveikatos priežiūros srityje; 8) asmens gebėjimo būti globėju (rūpintoju), pagalbininku pagal sutartį dėl pagalbos priimant sprendimus; 9) šeimos santykių srityje; 10) darbo teisinių santykių srityje. Taip pat nustatyta pareiškėjo nuolatinė globa ir jo globėja paskirta L. L..

Bylos duomenimis nustatyta, kad 2021-05-19 pareiškėjo atstovė, pareiškėjo vardu, pateikė Savivaldybės Skyriui Prašymą dėl paramos būstui išsinuomoti. Prašyme nurodyta, kad būstas reikalingas vieno asmens šeimai, turinčio teisę į socialinio būsto nuomą, sąrašo grupę: Neįgaliųjų, asmenų, sergančių lėtinių ligų, įrašytų į Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintą sąrašą, sunkiomis formomis, ir šeimų, kuriose yra tokių asmenų. Prašymo 3 punkte „Mano šeimos nariai“ jokie šeimos nariai nenurodyti. Prašymo 4 punkte nurodyta, jog pageidaujama, kad būtų išnuomotas socialinis būstas (duomenys neskelbtini), I aukšte, dėl judėjimo ar apsitarnavimo funkcijų sutrikimo.

Kauno miesto socialinių paslaugų centro darbuotojai 2024-08-23 atliko asmens (šeimos) socialinių paslaugų vertinimą Nr. (duomenys neskelbtini), kuriame bendra nustatytų veiksmų pasireiškimo lygio balų suma yra 50 ir daugiau; rekomenduojama asmeniui teikti bendrąsias socialines paslaugas, socialinę priežiūrą arba siūloma atlikti socialinės globos poreikių vertinimą. Vertinime, be kita ko, nurodyta, kad pareiškėjas socialiniame būste savarankiškai gyventi negali, jam visose gyvenimiškose srityse reikalinga pagalba ar globėjo priežiūra. Savarankiškai negeba pasirūpinti namų aplinka, ruoša, reikalinga aplinkinių pagalba, priminimai.

2024-12-13 atsakovės direktoriaus įsakymu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl asmenų ir šeimų, turinčių teisę į socialinio būsto nuomą, sąrašo patvirtinimo“, pareiškėjas buvo įtrauktas į asmenų ir šeimų, turinčių teisę į socialinio būsto nuomą sąrašą.

2025-01-17 Pasiūlymu nuomotis socialinį būstą Nr. (duomenys neskelbtini), pareiškėjui buvo pasiūlyta išsinuomoti socialinį būstą, esantį (duomenys neskelbtini): 1 kambario (duomenys neskelbtini) kv. m. bendrojo ploto, 3 aukšte 4 aukštų name, nuomos mokestis už šį socialinį būstą apie (duomenys neskelbtini) Eur per mėnesį. Pareiškėjo atstovė išreiškė sutikimą išsinuomoti šį socialinį būstą.

Savivaldybės Skyrius Skundžiamu raštu išaiškino pareiškėjo atstovei, kad parama būstui išsinuomoti teikiama vadovaujantis Įstatymu ir Tvarkos aprašu. Tvarkos aprašo 17 punkto pagrindu, Kauno miesto socialinių paslaugų centras 2024-08-23 atliko asmens (šeimos) socialinių paslaugų vertinimą Nr. (duomenys neskelbtini), kurio duomenimis, pareiškėjas socialiniame būste savarankiškai gyventi negalėtų, jam visose gyvenimiškose srityse reikalinga pagalba ar globėjo priežiūra. Pažymėjo, kad pareiškėjo atstovė buvo supažindinta su socialinio būsto nuomos sąlygomis

ir viena jų – išnuomojus socialinį būstą vienam globotiniui, teisę jame gyventi turėtų tik jis. Skundžiamame sprendime teigiama, kad įvertinant asmens (šeimos) socialinių paslaugų vertinimą, Savivaldybė negali išnuomoti socialinio būsto vienam pareiškėjui. Atsakovė išaiškino šeimos sąvoką socialinio būsto suteikimą reglamentuojančio teisinio reglamentavimo kontekste, nurodė, kad globėjai šiuo atveju patenka į globotinio šeimos narių ratą. Skundžiamu raštu pasiūlė pateikti duomenis, patvirtinančius teisę į socialinį būstą, jeigu pageidauja išsinuomoti socialinį būstą kartu su globotiniu.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Įstatymas, Tvarkos aprašas, taikytinos CK, VAI nuostatos.

Parama būstui išsinuomoti teikiama vadovaujantis lygiateisiškumo, socialinio teisingumo, pasirinkimo, veiksmingumo ir efektyvumo principais (Įstatymo 3 straipsnis). Savivaldybės administracija nustato, ar asmenys ir šeimos turi teisę į paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti (Įstatymo 4 straipsnio 5 dalies 4 punktas). Parama būstui išsinuomoti teikiama nuomojant socialinį būstą (Įstatymo 6 straipsnio 2 dalies 1 punktas). Įstatymo 2 straipsnio 11 punkte įtvirtinta šeimos sąvoka, kuri numato, kad *šeima* – sutuoktiniai, asmenys, sudarę registruotos partnerystės sutartį, ir, jeigu turi, jų vaikas (vaikai) iki 18 metų ar (ir) vaikas (vaikai) iki 18 metų, kuriam (kuriems) nustatyta nuolatinė globa (rūpyba), taip pat susituokęs asmuo ir su juo teismo sprendimu dėl sutuoktinių gyvenimo skyrium likęs (likę) gyventi jų vaikas (vaikai) iki 18 metų ar (ir) vaikas (vaikai) iki 18 metų, kuriam (kuriems) nustatyta nuolatinė globa (rūpyba), arba vienas iš tėvų, globėjų (rūpintojų) ir jo vaikas (vaikai) iki 18 metų ar (ir) vaikas (vaikai) iki 18 metų, kuriam (kuriems) nustatyta nuolatinė globa (rūpyba), asmenys, teismo sprendimu pripažinti šeimos nariais. Į šeimos sudėtį taip pat įskaitomi globėjai (rūpintojai) su kartu gyvenančiais globojamais (rūpinamais) asmenimis, kuriems yra nustatyta globa (rūpyba).

Ginčui aktualus Tvarkos aprašas, reglamentuojantis Kauno miesto savivaldybei nuosavybės teise priklausančių gyvenamųjų patalpų nuomos tvarką ir sąlygas (Tvarkos aprašo 1 punktas) ir jis privalomas šeimoms ir asmenims, turintiems teisę į paramą būstui išsinuomoti (Tvarkos aprašo 2 punktas). Socialinio būsto paramos teikimo procedūrų vykdytojas, užregistravęs asmens prašymą, jei yra poreikis, raštu arba elektroniniu paštu kreipiasi į socialinių paslaugų poreikio vertintoją dėl asmens (šeimos) gyvenimo sąlygų patikrinimo ir buities akto surašymo. Socialinių paslaugų poreikio vertintojas užpildo teisės aktų patvirtintą buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktą ir socialinio būsto paramos teikimo procedūrų vykdytojui pateikia išvadas ir rekomendacijas (Tvarkos aprašo 12 punktas).

Prieš pateikiant pasiūlymus asmenims (šeimoms) išsinuomoti socialinį būstą, jei yra poreikis, socialinio būsto paramos teikimo procedūrų vykdytojas raštu arba elektroniniu paštu kreipiasi į socialinių paslaugų poreikio vertintoją dėl asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio vertinimo. Socialinių paslaugų poreikio vertintojas užpildo asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio vertinimo formą ir socialinio būsto paramos teikimo procedūrų vykdytojui pateikia išvadas ir rekomendacijas (Tvarkos aprašo 17 punktas). Pagal Tvarkos aprašo nuostatas, asmeniui patekus motyvuotą atsisakymą išsinuomoti siūlomą būstą, jam pateikiamas antrasis pasiūlymas (Tvarkos aprašo 22, 23 punktas).

Asmenims ir šeimoms sutikus išsinuomoti socialinį būstą, pasirašius socialinio būsto nuomos sutartį ir įvykdžius 44 punkte numatytus reikalavimus, Nekilnojamojo turto valdymo padalinys socialinį būstą perduoda pagal socialinio būsto perdavimo ir priėmimo aktą (Tvarkos aprašo 25 punktas). Asmenys ir šeimos iš Sąrašo išbraukiami Įstatymo 16 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka (Tvarkos aprašo 26 punktas).

Pareiškėjo globėja Skundžiamo rašto neteisėtumą sieja su aplinkybe, kad Savivaldybė, netinkamai aiškindama Įstatymo 2 straipsnio 11 punktą, nepagrįstai globėją priskiria globotinio šeimai, bei nori išnuomoti socialinį būstą globotiniui tik kartu su globėja; globėjos vertinimu, globotinis geba pats pasirūpinti buityje, globėja padeda kituose dalykuose – moka mokesčius ir kt. Atsakovė laikosi pozicijos, kad įvertinant turimus duomenis, kad pareiškėjas negalėtų vienas gyventi,

todėl Skundžiamu raštu tai išaiškinta pareiškėjui (globėjai) ir nurodyta, kad socialinis būstas galėtų būti išnuomotas tik kartu su globėja, todėl pasiūlyta globėjai pateikti reikalingus duomenis.

Vadovaujantis Tvarkos aprašo 17 punkto nuostatomis, prieš pateikiant pasiūlymus asmenims (šeimoms) išsinuomoti socialinį būstą, jei yra poreikis, socialinio būsto paramos teikimo procedūrų vykdytojas raštu arba elektroniniu paštu kreipiasi į socialinių paslaugų poreikio vertintoją dėl asmens (šeimoms) socialinių paslaugų poreikio vertinimo. Socialinių paslaugų poreikio vertintojas užpildo asmens (šeimoms) socialinių paslaugų poreikio vertinimo formą ir socialinio būsto paramos teikimo procedūrų vykdytojui pateikia išvadas ir rekomendacijas.

Fizinis asmuo, kuris dėl psichikos ir elgesio sutrikimo negali suprasti savo veiksmų tam tikroje srityje reikšmės ar jų valdyti, gali būti teismo tvarka pripažintas neveiksniu toje srityje. Neveiksniams tam tikroje srityje asmeniui šioje srityje yra nustatoma globa. Teismas sprendime nurodo baigtinį sričių, kuriose asmuo pripažįstamas neveiksniu, sąrašą. Pripažinto neveiksniu tam tikroje srityje asmens vardu sandorius toje srityje sudaro jo globėjas (CK 2.10 straipsnio 1, 2 dalys). Byloje nėra ginčo, kad pareiškėjas įsiteisėjusiu teismo sprendimu pripažintas neveiksniu šešiose turtinių ir penkiose asmeninių neturtinių santykių srityse, jam nustatyta globa.

CK 2.13 straipsnio 1 dalyje imperatyviai nustatyta, kad neveiksnaus tam tikroje srityje fizinio asmens nuolatine gyvenamąja vieta pripažįstama jo globėjo nuolatinė gyvenamoji vieta, jeigu globėjas ir globotinis gyvena toje pačioje valstybėje. Nagrinėjamu atveju, globotinis (pareiškėjas nagrinėjamoje byloje) ir globėja gyvena Lietuvos Respublikoje: globėja – (duomenys neskelbtini), globotinis deklaruojantis gyvenamąją vietą ir pageidauja išsinuomoti socialinį būstą – (duomenys neskelbtini).

Kaip minėta, atsakovės Skyrius pareiškėjui pateikė 2025-01-17 Pasiūlymą nuomoti socialinį būstą Nr. (duomenys neskelbtini), kuriuo buvo pasiūlyta išsinuomoti socialinį būstą, esantį (duomenys neskelbtini); pareiškėjas, atstovaujamas globėjos, sutiko. Minėtame Pasiūlyme buvo pateikta informacija, kad prieš išnuomojant socialinį būstą Socialinių paslaugų centro darbuotojai atliks asmens (šeimoms) socialinių paslaugų poreikio vertinimą ir pateiks išvadas ir rekomendacijas dėl socialinio būsto nuomos. Kauno miesto socialinių paslaugų centras 2024-08-23 atliko asmens (šeimoms) socialinių paslaugų vertinimą, kuriame nurodė, kad pareiškėjas socialiniame būste savarankiškai gyventi negali, jam visose gyvenimiškose srityse reikalinga pagalba ar globėjo priežiūra; savarankiškai negeba pasirūpinti namų aplinka, ruoša, reikalinga aplinkinių pagalba, priminimai.

Savivaldybės Skyrius asmens (šeimoms) socialinių paslaugų vertinimo pagrindu sprendė, kad pareiškėjas negali išnuomotame socialiniame būste gyventi vienas, taip pat įvertino CK 2.13 straipsnio 1 dalies imperatyvą, todėl Skundžiamu raštu, be kita ko, pateikė šią informaciją ir pasiūlė globėjai pateikti dokumentus.

Ši atsakovės atliktų veiksmų seka rodo, kad buvo atliekamos teisės normose nustatytos procedūros, kurios privalomos atlikti iki priimant galutinį sprendimą – išnuomoti/ neišnuomoti socialinį būstą, ar esant pagrindui, išbraukti asmenį iš Sąrašo.

Viena iš teisės kreiptis Komisiją prielaidų yra bylos priskirtinumas Komisijos kompetencijai. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo (toliau – IAGNTĮ) 5 straipsnio 2 dalimi, Komisijos teritoriniai padaliniai nagrinėja skundus (prašymus) dėl teritorinių valstybinio administravimo subjektų ir savivaldybių administravimo subjektų, esančių jų veiklos teritorijoje, priimtų individualių administracinių aktų ir veiksmų (neveikimo) teisėtumo, taip pat šių subjektų vilkinimo atlikti jų kompetencijai priskirtus veiksmus. Kiekvienas suinteresuotas subjektas turi teisę įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą, o teisės aktų nustatytais atvejais – į administracinių ginčų komisiją, kad būtų apginta pažeista ar ginčijama jo teisė arba įstatymų saugomas interesas. Taigi, Komisijai priskirta nagrinėti administracines bylas dėl viešojo administravimo subjektų priimtų teisės aktų, taip pat veiksmų (neveikimo), darančių įtaką asmenų teisėms ar įstatymų saugomiems interesams, teisėtumo.

Į Komisiją asmuo turi teisę kreiptis tik dėl jam teisinės pasekmės sukeliančių individualių teisės aktų, priimtų viešojo administravimo srityje. Tuo atveju, kai skundo priėmimo nagrinėti stadijoje akivaizdu, jog skundžiamas aktas ar veiksmas jokių teisinių pasekmių nesukelia, kad jis

negali būti ginčo administraciniame teisme ar Komisijoje objektu, skundą galima atsisakyti priimti nagrinėti, o skundą priėmus nagrinėti, administracinę bylą nutraukti kaip nepriskirtiną administraciniams teismams ar Komisijai, kadangi, nagrinėdamas skundus dėl teisinių pasekmių negalinčių sukelti ir nesukeliančių aktų ar veiksmų, teismas ar Komisija asmens teisių apginti negalėtų, nes net ir skundo tenkinimo atveju, asmens teisių ir pareigų apimtis nepasikeistų, o pats procesas būtų iš esmės beprasmis (žr., pvz., LVAT 2017 m. liepos 26 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS-590-525/2017). Taigi, ginčo administracinėje byloje dalyku gali būti tik toks viešojo administravimo subjekto priimtas administracinis aktas, kuris atitinkamiems asmenims nustato tam tikras teises ar pareigas, sukelia teises pasekmes (žr., pvz., 2011 m. rugsėjo 12 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS146-327/2011).

Pagal nuosekliai formuojamą LVAT praktiką, aktais, dėl kurių galima pateikti skundą (prašymą) administraciniam teismui (pagal analogiją – Komisijai), nepripažįstami informacinio pobūdžio dokumentai (žr., pvz., LVAT 2020 m. gegužės 6 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-443-502/2020). Tokio pobūdžio raštas, kuriame pateikiama tik tam tikra informacija, neatitinka VAĮ 2 straipsnio 9 dalyje keliamų reikalavimų nei savo turiniu, nei forma, todėl jis negali būti laikomas individualiu administraciniu aktu.

Skundas negali būti teikiamas dėl tarpinių viešojo administravimo subjekto priimamų dokumentų, kuriais siekiama parengti ar sudaryti prielaidas priimti galutinį sprendimą (žr., pvz., 2015 m. rugsėjo 30 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eAS-1138-858/2015; kt.). Šie dokumentai paprastai atlieka tik pagalbinį, tarpinį ar aptarnaujantį vaidmenį viešojo administravimo procedūroje ir jais dažniausiai nėra įforminami baigiamieji (galutiniai) kompetentingų (įgaliotų) asmenų (pareigūnų) sprendimai tuo klausimu. nenagrinėjami reikalavimai dėl informacinio pobūdžio dokumentų, kurie nesukelia asmenims jokių teisinių pasekmių, panaikinimo (žr., pvz., LVAT 2024 m. vasario 14 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eAS-93-575/2024; kt.)

Komisija sprendžia, kad Savivaldybės Skyriaus 2025-02-13 raštas Nr. (duomenys neskelbtini) nesukelia pareiškėjui teisinių pasekmių, nes šis raštas nėra galutinis sprendimas, kuriuo atsakovė nusprendžia išnuomoti ar atsisako išnuomoti socialinį būstą pareiškėjui, taip pat juo pareiškėjas nėra išbraukiamas iš Sąrašo. Tik įvertinus Skundžiamu raštu prašomus pateikti pareiškėjo (pareiškėjo globėjos) duomenis (arba jų nepateikus), Savivaldybės administracija turės priimti galutinį sprendimą. Būtent galutinis sprendimas privalės būti pagrįstas teisiniu ir faktiniu pagrindu, ir tik galutinis sprendimas sukurs teises pasekmes pareiškėjui. Komisija sutinka su atsakovės atstovės argumentu, kad Skundžiamame rašte yra pateikti informacinio pobūdžio duomenys, t. y. nurodoma, kad pareiškėjas negali vienas gyventi, todėl informuojama, kad pareiškėjo globėja pateiktų reikalaujamus duomenis, kuriuos įvertinus bus priimamas galutinis sprendimas dėl socialinio būsto suteikimo.

Skundžiamo rašto kvalifikavimo ir teisinio vertinimo negali lemti vien tam tikri formalūs kriterijai – jo pavadinimas, nurodyta apskundimo tvarka ir pan., o išvada, ar dėl akto gali būti paduotas skundas administraciniuose teismuose ar Komisijoje, turi būti daroma atsižvelgiant į tokio sprendimo turinį (žr., pvz., LVAT 2015 m. rugsėjo 7 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-1324-502/2015). Tai reiškia, kad kiekvienu atveju skundžiamo administracinio akto turinys, akto sukeltos pasekmės pareiškėjui turi būti įvertintos individualiai. Nagrinėjamu atveju, nors Skundžiamame rašte yra nurodyta, jog jį galima skųsti Komisijai, tačiau Skundžiamas raštas iš esmės yra informacinio pobūdžio, jis laikytinas tarpiniu sprendimu, todėl jo teisėtumas ir pagrįstumas negali būti savarankišku administracinės bylos dalyku, nes nesukelia realių materialinių teisinių pasekmių.

Administracinių ginčų komisija priima sprendimą nutraukti bylą, jeigu byla nepriskirtina administracinių ginčų komisijos kompetencijai (IAGNTĮ 20 straipsnio 2 dalies 1 punktą). Nustačius, jog byloje nagrinėjami aktai nesukelia teisinių pasekmių, priimamas sprendimas tokią administracinę bylą nutraukti.

Atsižvelgiant į aukščiau nurodytą, Komisija vertina, kad atsakovės Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2025-02-13 raštas Nr. (duomenys neskelbtini) nėra savarankiškas administracinis aktas, nulemiantis pareiškėjo teises ar pareigas, tai informacinio pobūdžio dokumentas, juo pareiškėjui nėra sukuriama, pakeičiamos ar panaikinamos

jokios teisės ar pareigos. Konstatavimas, kad skundžiamas aktas ar veiksmas (neveikimas) neturi įtakos asmens materialinėms teisėms ar pareigomis, kartu reiškia ir konstatavimą, kad jokios asmens materialinės teisės nebuvo pažeistos.

Komisija, įvertinusi aptartą teisinį reguliavimą ir teismų praktiką, pareiškėjo prašomą panaikinti Skundžiamą raštą, sprendžia, jog šiuo konkrečiu atveju Skundžiamas raštas nėra galutinis administracinės procedūros sprendimas dėl to, jog Savivaldybė šiuo Skundžiamu raštu neužbaigė administracinės procedūros pagal pareiškėjo prašymą suteikti socialinį būstą. Taigi, atsižvelgus į tai, jog nagrinėjamoje byloje Skundžiamu raštu nebuvo užbaigta socialinio būsto suteikimo pareiškėjui procedūra, o Skundžiamu raštu pareiškėjui ir jo globėjai buvo paaiškinta, kad Kauno miesto socialinių paslaugų centras 2024-08-23 atliko asmens (šeimos) socialinių paslaugų vertinimo Nr. (duomenys neskelbtini) duomenimis, pareiškėjas socialiniame būste savarankiškai gyventi negalėtų, jam visose gyvenimiškose srityse reikalinga pagalba ar globėjo priežiūra; pareiškėjo atstovė buvo supažindinta su socialinio būsto nuomos sąlygomis ir viena jų – išnuomojus socialinį būstą vienam globotiniui, teisę jame gyventi turėtų tik jis; pateikta informacija, kad įvertinant asmens (šeimos) socialinių paslaugų vertinimą, Savivaldybė negali išnuomoti socialinio būsto vienam pareiškėjui; paaiškinta, kad socialinio būsto suteikimą reglamentuojančio teisinio reglamentavimo kontekste, globėja patenka į globotinio šeimos narių ratą ir buvo paprašyta pateikti papildomus duomenis, Skundžiamas raštas laikytinas tarpinio ir informacinio pobūdžio aktu, pagal savo pobūdį nepriskirtinas prie individualių teisės aktų, skųstinių Komisijai. Tai sudaro pagrindą nagrinėjamą administracinę bylą dalyje dėl reikalavimo panaikinti Skundžiamą raštą, nutraukti (IAGNTĮ 20 straipsnio 2 dalies 1 punktą).

Antruoju reikalavimu pareiškėjas prašo įpareigoti Savivaldybės Skyrių „pašalinti padarytą pažeidimą ir remiantis Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymu, skirti pareiškėjui gyvenamąjį butą (duomenys neskelbtini), kuris ir buvo pažadėtas, atsižvelgiant į jo poreikius“.

Šis skundo reikalavimas taip pat nepriskirtinas Komisijos kompetencijai, nes pareiškėjas Komisijos prašo įpareigoti Savivaldybę priimti konkretaus turinio sprendimą.

LVAT praktikoje išaiškinta, kad teismai (pagal analogiją – Komisija) nėra viešojo administravimo institucijos ir neatlieka funkcijų viešojo administravimo atitinkamoje srityje, dėl ko negali įpareigoti viešojo administravimo subjekto priimti konkretaus turinio administracinį sprendimą, o gali tik pavesti iš naujo atlikti veiksmus, kurie pripažinti atliktais nesilaikant teisės aktų reikalavimų (žr., pvz. LVAT 2018 m. liepos 19 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-1150-502/2018). Administracinis teismas (pagal analogiją – Komisija), nagrinėdamas skundus dėl individualių administracinių aktų teisėtumo, vykdo viešojo administravimo subjektų kontrolę, t. y. teismas (Komisija) kontrolės modelio bylose vykdo objektyvios teisinės tvarkos apsaugos funkcijas. Materialinės teisės normas taiko ne Komisija, o viešojo administravimo subjektas, kuris sprendžia klausimą dėl administracinio sprendimo priėmimo, o Komisija tik sprendžia klausimą, ar viešojo administravimo subjektas teisingai taikė materialinės teisės normas. Aptartas teisinis reguliavimas pagrindžia, kad socialinio būsto nuoma Įstatyme įvardintiems subjektams yra priskirtina Savivaldybės kompetencijai.

Taigi, Komisijos kompetencijai priskirta išnagrinėti pareiškėjų skundą (prašymą), įvertinti, ar priimtas skundžiamas viešojo administravimo sprendimas yra teisėtas ir pagrįstas bei priimti dėl jo sprendimą. Tačiau, Komisija pagal savo kompetenciją neįpareigoja atsakovo (viešojo administravimo subjekto) priimti konkretaus turinio administracinį sprendimą, o išnagrinėjusi skundą ir nustatčiusi atsakovo veiksmų (neveikimo) neteisėtumą, gali įpareigoti atsakovą atlikti veiksmus, kurie pripažinti neatliktais ar atliktais nesilaikant teisės aktų reikalavimų.

Atsižvelgiant į tai, jog Komisijos kompetencijai nėra priskirta nagrinėti skundo reikalavimų dėl įpareigojimų viešojo administravimo subjektams priimti konkretų sprendimą nustatymo, bylos dalis dėl pareiškėjo reikalavimo *įpareigoti Savivaldybės Skyrių „pašalinti padarytą pažeidimą ir remiantis Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymu, skirti pareiškėjui gyvenamąjį butą (duomenys neskelbtini), kuris ir buvo pažadėtas, atsižvelgiant į jo poreikius“*, taip

pat nutrauktina, kaip nepriskirtina Komisijos kompetencijai (IAGNTĮ 20 straipsnio 2 dalies 1 punktas).

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 2 dalies 1 punktu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

administracinę bylą pagal pareiškėjo K. Č., atstovaujamo globėjos L. L., skundą dėl Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2025-02-13 rašto Nr. (duomenys neskelbtini) panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus nutraukti.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo bylos šalys gali apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Daiva Bereikienė

Komisijos nariai

Lionela Gelmanienė

Žydrūnas Plytnikas